

Fjodor Michajlovič Dostojevskij / Miroslav Krobot

IDIOT

Pracovní verze pro Dejvické divadlo, Miroslav Krobot²⁰⁰⁷

1.obraz.

Nastasja :Jak se jmenuješ?

Myškin : Myškin.

Nastasja : Tady máš,idiote.

Nastasja Filipovna odejde.

2.obraz

Přichází Rogožin,něco už vypil ,ale dá si ještě u výdejny alkoholu.

Rogožin : Odkud?

Myškin : Ze Švýcarska.

Rogožin se podívá na fotografii.

Rogožin :Jednou ji zabiju.

3.obraz

Z výčepu přichází Aglaja. Myškin na ni zírá.

Aglaja: Odkud?

Rogožin: Ze Švýcarska.

Aglaja:Dívá se jako porcelánovej hrnek.

Odejde.

4.obraz

Rogožin : Někdo trpí na zácpu,já na ni. Kdyby jí nebylo,hrabal bych prachy.Nejdřív milion,pak pět a nakonec bych zdechnul na žoku peněz.Jako fotr. Ze Španělska?

Myškin : Ze Švýcarska.

Rogožin : To jsou kamaše?

Myškin : Ano.

Rogožin : Zebe?

Myškin: Ne.

Rogožin : Nevím proč, ale líbíš se mi. Znáš Rogožinovy?

Myškin: Vy jste Rogožin?

Rorogžin: Parfen.

Myškin: Myškin. Ty se mi taky líbíš. Hlavně jak jsi vyprávěl o milionech.

5.Obraz

Rogožin: Slyšels o náušnicích?

Myškin : Ne.

Rogožin:To už jsem ji znal.Fotr mě poslal prodat dva úpisy,každý po pěti tisících..Prodal jsem je a koupil náušnice s brilliantem.Chybělo čtyři sta.Zůstal jsem dlužnej,ale nechali mi je,když jsem řekl jméno. Rogožin. Ani nemrkla,vzala si je a byla pryč.Fotr mě před večeří hodinu mlátil holí.Pak vzal klobouk a šel za ní.Klekl si před ní na kolena a rozbrečel se.Řval tak dlouho,až mu hodila krabičku k nohám.Ted' jsou mi prej desetkrát milejší než předtím, když vím, co pro ně Parfen musel podstoupit. Pozdravuj ode mě Parfena.Dědek děkoval a já mezitím utekl z domu.Co ti chtěla?

Vejde Aglája.

Myškin :Prohlížela si mě.

Rogožin : Lepí se na ni různí neřádi.

Aglája : A co otec? Pak zemřel žalem po synovi?

Rogožin: Fotr? Chtěl náušnice vrátit, ale nevzali mu je. Zalknul se u snídane suchou houskou. Všechno jsem po něm zdědil.

6.obraz

Přichází Gaňa Ivolgin.Dívá se na Rogožina na Aglaju a pak zamíří k Myškinovi a dá mu list papíru.

Gaňa : Pro ni.

Myškin nese list papíru Aglaje.Ta si přečte ,co je tam napsáno.

Aglaja : Nestojí to za odpověď.

Gaňa : Co mi vzkazuje?

Myškin : Nic.

Gaňa bere do ruky fotografii ,kterou Myškin dostal.

Gaňa : S touhle se dnes ožením.Tři měsíce na to čekám.

Myškin :Jak se jmenuje?

Gaňa : Nastasja Filipovna.

Rogožin vstane a zbije Gaňu.Pak přestane.

Gaňa : Čím víc mě biješ,tím víc se sblížíme.

Rogožin ho ještě trochu bije.

Rogožin :Pět dní ji sleduju a s nikým jsem ji nenachytl.

7.obraz

Gaňa :Proč mě bije? Já si ji беру pro peníze.Je to těžký pochopit?Nejsem darebák.Nemám na to buňky.Sedmdesát pět tisíc je dost peněz.Lepší než prodávat kapesní nože nebo střelivo pro začátek. Téhle nestojím za odpověď.Víš,co jsem napsal?

Myškin :Ano. Stačí když řekneš,skoncuji to a skoncuju to s ní.

Gaňa vytáhne pistoli a namíří ji na Myškinovu hlavu.

Gaňa : Nikdo to neměl číst.

Aglaja : Každěj ví,co píšeš.

Gaňa : Podívej,jak se mi klepou ruce.

8.obraz

Vejde Varja hází po podlaze piliny,protože bratrovi vyteklo z nosu trochu krve.

Varja : Přespíte?

Myškin : Ne.

Varja: Je chladno.

Myškin : Není.

Varja : Hned tak nic nepojede.

Myškin : Počkám.

Varja: Ještě přijde otec.Bude chtít peníze.

Varja teď zametá širokým smetákem podlahu.

Myškin : Za co?

Varja : To poznáte.Nic mu nedávejte. Běžte támhle. Překážíte.

Myškin se postaví stranou.

Aglaja : Nepůjde,tenhle ho chtěl zastřelit.

Gaňa už má nohy v hrnci.

Gaňa : Čte cizí dopisy.

Varvara : Je to můj bratr, ale pořád na někoho míří.Kam jedete?

Myškin: Do Petrohradu.

Varja : Tak si stoupněte támhle. Když jsem tady, nevystřelí.

Myškin jde ke kamnům.

Gaňa : Nechod'!

Varja : Radši tam nechod'te.

Myškin se vrátí, neví kam se postavit.

Varja : Měsíc spolu nemluvíme,ale poznám,když není ve svý kůži.

Myškin : Kam mám jít?

Varja : Stoupněte si na lavici.

Myškin vyleze na lavici,Varja shrabuje piliny.

Myškin: Jsem proti trestu smrti.

Varja: Nic vám neudělá.

Myškin:Já vím.Napadlo mě to,protože jsem vzpomněl na popravu. Bylo to v Lyonu.

Varja : Znáš mě.Vdám se za někoho,kdo bude stejnej jako já.Aspoň budu vědět,že mě ničím nepřekvapí.A on bude taky spokojenej. Jenže co on?

Aglaja : Kdo?

Varja : Gaňa.Copak s ní bude klidnej?Dolejzá za ní jen kvůli penězům.Špatně z toho spím.Jdeme kouřit.

9.obraz

Vejde otec Ivolgin. Dívá se na Myškina, který stojí na lavici.

Ivolgin : Máte projev?

Myškin : Nechci překážet.

Ivolgin: Jste herec?

Myškin: Ne.

Ivolgin :Škoda.Slezte dolů. Budeme se přetlačovat.

Myškin : Dlouho jsem se nepřetlačoval.

Přetlačují se.

Ivolgin:Přestávka.Pozvete mě?

Myškin : Dobře.

Ivolgin nahlíží do Myškinovy peněženky.

Ivolgin : Kolik tam máte?

Myškin : Dvacet pět rublů.

Ivolgin :Chcete něco vědět?

Myškin :Ano.

Ivolgin: Máte otce?

Myškin :Už umřel.

Ivolgin : Držel jsem ho přitom za ruku.

Myškin : Zemřel ve vězeňské nemocnici.

Ivolgin : Máte jeho rysy.

Myškin : Každý říká,že se podobám matce.

Ivolgin : To je pravda.Miloval jsem ji za hrob.Vnucovali jsme si ji s vaším otcem.Vem si ji ty,povídám.A on:ne,ty si ji vem.Byli jsme nejlepší přátelé.

Myškin:Jste si tím jist?

Ivolgin:Naprosto.

Myškin:A nemohlo to být jinak?

Ivolgin:Ne.

Myškin:Měl jsem o rodičích úplně jinou představu.

Ivolgin: Každý má nějaký tajemství.

Ivolgin odejde do výčepu.

Gaňa : Musel mi tam něco zlomit.Pořád to teče.

10.obraz

Aglaja a Varja kouří do kamen.

Aglaja se navíc maluje.

Myškin se na ni dívá.

Varja:Hezká?

Myškin:Ano.

Varja : Říká to každéj.

Varja jde ošetřit Gaňův nos.

Varja : Jednou ho za ty rvačky zavřou.

Gaňa : Mě se nepodepsala.

Aglája : A co Varja?

Myškin :Varja je taky hezká.

Varja :Kdybych chtěla,zeptala bych se.

Aglája : Proč mi pořád píše.

Varja : Psaní mu jde líp.

Aglája : Bere si tamtu,tak co mi má co psát?

Gaňa : Pořád teče.

Aglája : Hlavu máš moc nahoře, tak teče.

Aglaja s Varjou berou Gaňu za nohy ,aby měl hlavu co nejniž.

Aglája : Co jste tam dělal?

Varja : Nechce nic říct.

Aglája : O čem?

Varja :O Švýcarsku.

Myškin : Nejdřív mi bylo smutno a hodně jsem spal. Ale jednou mě v Basileji probudil osel. Hýkal. Pak už se mi Švýcarsko líbilo. Neumím to vysvětlit. Ale přimlouvám se za osla. Je to dobrý pomocník.

Varja : Zasychá.

Gaňa. Dám si na tebe pozor.

Varja : Koupil si nový šaty.

Aglaja : Jaký?

Varja : S proučkama.

11.obraz

Aglaja : Zkouší to na mě každě, to je takovej osud.

Myškin: Už dvě hodiny jsem nekouřil. Myslel jsem to vážně. Na vašem obličejí je všechno hned vidět, protože je prostý. Tak čitelný obličej se nevidí. Když jsem se na vás díval něco mě napadlo.

Aglaja : Co?

Myškin : Teď už nevím.

Aglaja : Jen se nedělejte. Varja si myslí, že jste hňup. Ale já tomu nevěřím.

Myškin : Taky si myslím, že nejsem idiot. Přijedu někam a hned vím, že mě mají za idiota. Ale já vím, že nejsem. Už jsem si vzpomněl. Napadlo mě, že krása je záhada. Jste velice krásná. Stejně jako tahle. Ale jinak.

12.obraz

Aglaja : Kde máš deku? Chceš čaj?

Ippolit : Už jdeš?

Aglaja : Budu muset. Ještě se vrátím.

Ippolit: Mám souchotiny, do měsíce bude po mě.

Myškin : Víte to takhle přesně?

Ippolit: Jeden medik mi dává pět neděl.

Myškin : Co budete dělat?

Ippolit: Nic.

Myškin : Pojedete na čerstvý vzduch?

Ippolit : Je ho tu dost.

Aglaja : Co si o něm myslíš? Varja říká, že je to hňup.

Ippolit : Zatím nevím.

Myškin : V Lyonu jsem viděl popravu, která se nekonala. Vyhlásili rozsudek a po patnácti minutách ho změnili na doživotí.

Ippolit : Proč?

Myškin : To nevím. Politika. Máte patnáct minut života. Co byste dělal?

Ippolit : Co bych měl dělat?

Myškin : Nejhorší je myšlenka na budoucnost, když žádnou nemáte. Máte vztek. To už je lepší, aby vás zastřelili rovnou.

Ippolit : To jo.

Myškin : Ale pak vám řeknou, že neumřete. Co uděláte?

Ippolit : Budu rád.

Myškin : Budete si vážit každé minuty života?

Ippolit : Asi jo.

Myškin : Dostanete milost, řeknou, že to byl omyl a pustí vás z vězení. Co uděláte.

Ippolit: Budu si vážit života.

Myškin : Budete hrát karty, pít vodku ,poflakovat se po ulicích a kouřit?

Ippolit : Nejspíš.

Myškin : Je to směšné?

Ippolit: Jo.

Myškin : Máte smysl pro humor. Ztratil jsem nit.

Ippolit : Jste sympatickej.

Ippolit ukáže Myškinovi malíček.

Ippolit : Co to je?

Myškin : Malíček.

Ippolit: Je to směšné?

Myškin : Je. Jste statečný.

Ippolit : Něco píšu. Až budu hotov, tak si to můžete přečíst.

13.obraz

Vejde Ivolgin .Je opilý, ale ještě ne dost. Ivolgin se rozhlédne a zamíří k Myškinovi.

Ivolgin : Já a váš otec jsme byli jako tři mušketýři. Athos, Porthos, Aramis a D'Artagnan. Umřel ve vojenském vězení. Víte proč?

Myškin : Dodnes jsem se to nedozvěděl.

Ivolgin : Složitý případ.

Myškin : Byl nevinný?

Ivolgin : Voják z našeho pluku ukradl boty. Potrestali jsme ho podle předpisů.
Gaňa odchází.

Varja : Pojd' se najíst.

Ivolgin : Voják odešel do kasáren, lehl si na kavalec a za čtvrt hodiny zemřel.

Myškin : Víte to jistě?

Ivolgin : Byl jsem na jeho pohřbu.

Vejde Gaňa nese další čerstvě natřený stůl pro dva.

Gaňa : Nikdo na tebe není zvědavěj.

Ivolgin : Vyškrtli jsme ho ze seznamu.

Myškin : Zavínil to můj otec?

Ivolgin : Za půl roku se tentýž voják objevil na brigádní přehlídce živ a zdráv.

Myškin : To není možné.

Ivolgin : Přesně tak. Byl to složitý případ. Psychologický. Byl jsem ve vyšetřovací komisi. Máte ještě nějaké peníze?

Myškin: Mám.

Varja: Pojd' se najíst.

Ivolgin: Co bude?

Varja: Kaše.

Ivolgin :Prodali náš stůl a naše židle.

Varja: Ale ne. Jsou tady. Natřel je kvůli ní.

Varja : Můžeš mu to číst venku.

Ippolit :Mám jistý práva.

Gaňa : Řeknu to za tebe. Stačí na to tři věty.

Ippolit: Ty nedáš tři věty dohromady.

Gaňa : Až přijde Nastasja Filipovna,budeš držet hubu.

Ippolit : Mám pistoli, tři kule a prach na tři nabití.Je k ničemu,protože střílí stranou.Ale když se přiloží těsně k hlavě nebude to vadit.Souchotiny mám osm měsíců.Jsou nevléčitelné.To jen na úvod.

Ivolgin: Není to dobrý.

Varja: Je to dobrý.

Ippolit: V poslední době se nemůžu zbavit myšlenky na sebevraždu. Mám těžké sny.Zjevují se mi různé příšery.Hnědý krab s jedovatými tykadly.Můj pes ho zakousl,ale krab ho přitom uštknul do jazyka.Jednou mi přišel k posteli Rogožin.Opřel se o stolek a dvacet minut na mě zíral.

Vejde Rogožin.Vidí natřený stůl a židle.

Rogožin: Nazdar

Gaňa: Nechtěl jsem s ním mluvit.Potil jsem se a kašlal.On se jen usmál a odešel.Vím jistě,že to byla noční můra,protože na noc zavírám dveře.

Rogožin : Chystáš svatbu?

Gaňa :Jdi domů.Jsi opilý.

Rogožin : Žádná nebude.

Gaňa : To se uvidí.

Ippolit:Připouštím věčný život.

Gaňa:Vsadíme se?

Rogožin :Neotravuj.

Ippolit : Třeba mi nějaká vyšší vůle dala vědomí a řekla, že je nutné, abych umřel na souchotiny. Ale proč se potom trápím pokorou a zlostí? Nemohl bych být prostě sežrán nějakou potvorou bez toho, abych ji chválil za to, že mě sežrala? Opravdu se někoho urazí, když se zastřelím a nebudu čekat třicet dní až to přijde samo? Všechno chápu. Bez pohlcování jednoho druhým, by svět nefungoval. Tak už je to zařízeno. Nerozumím tomu, ale je to tak. Přesto všechno si nedovedu představit, že Prozřetelnost není. Jenom ji nemůžeme pochopit. S tím se neumím vyrovnat. Využiju poslední možnost jak něco vykonat. Dnes jsem se setkal s člověkem, který mě v mém rozhodnutí utvrdil.

Myškin : Mluvíte o mě?

Ippolit : Jak bude lepší počasí, zastřelím se.

Myškin : To je omyl. Baví mě filosofie.

Ippolit : Čekal jsem, že to oceníte.

Myškin : Až bude klid, přečtu si to ještě jednou.

Ippolit mu dává sešit.

Ippolit : To říká každé. Ona to četla taky a od té doby se mi spíš vyhýbá.

Myškin : Varja?

Ippolit : Aglája.

Gaňa odejde.

Varja : Přibral. Bude tu nejmíň šest neděl.

Gaňa : Chce moji pistoli, protože žádnou nemá.

Rogožin : Pěkně píše.

Obraz 14

Vejde Nastasja Filipovna.

Nastasja : Zdřímala bych si, ale tady člověk nikdy neví. Přepočítej mi to.

Myškin počítá peníze.

Varja : Sedmdesát pět tisíc.

Myškin : Sedmdesát pět tisíc.

Gaňa: Třeba si něco nechal.

Nastasja: Tenhle na zloděje nevypadá. Měla bych se vdát, o peníze by se mi staral manžel. S Rogožinem to není špatný. Koupí mi co si řeknu, ale jde mu o něco jinýho. Zavře mě v tom svém baráku jen aby měl jistotu. Mohla bych pracovat, ale to je taky jen takovej nápad. Nikdo neví co udělám. Jenže já to nevím taky. Bere mě křeč.

Gaňa: Už zase?

Nastasja: Včera levá, dnes pravá. To je snad nějaký znamení.

Gaňa : Lehneš si?

Gaňa odchází.

Nastasja: Už jsem ho někde viděla.

Myškin: Taky vás znám. Procházel jsem si v hlavě všechny pacientky na psychiatrii, ale pak mi došlo, že Švýcarsko je daleko. Byla jste tam někdy?

Nastasja: Ne.

Myškin: Muselo se mi o vás zdát.

Nastasja: Je vtipnej nebo cvok?

Myškin: Jsem vtipný, ale málokdo to pozná.

Gaňa přivleče postel.

Nastasja: Určitě ho znám.

Myškin: Podepsala jste mi fotku.

Nastasja: No jo, už vím.

Myškin: Věříte na osud?

Nystasja: Spíš jo.

Myškin: Myslel jsem si to. Dávejte na sebe pozor.

Nastasja: Ráno si řeknu: pozor na šampaňský a večer to zase piju.

Myškin: Potřebujete někoho, komu můžete věřit.

Nastasja: Tobě? Klidně.

Myškin: Vždyť mě skoro neznáte.

Nastasja: Seš takovej typ.

Rogožin: Tak co bude?

Gaňa :Nast' o, jsem ničema?

Nastasja: Seš mladej a upřímnej.

Gaňa : Jsem ještě kluk. A dál?

Nastasja : Seš hezkej, ale trochu průměrnej.

Gaňa : Nejradsí bych tě teď uškrtil, ale neudělám to. Víš proč? Za patnáct let budu milionář a nikoho ani nenapadne, že bych mohl bejt průměrnej. Mám takovej cíl. Za tu dobu si mě oblíbíš. Mohl bych ti namlouvat, že tě miluju za hrob. Ale já jsem upřímnej. Potřebuju něco do začátku. Vezmi si mě, Nast' o, nebudeš litovat.

Nastasja: Ještě nevím. Vezmi si tu situaci.

Varja: Deset rublů za postel.

Nastasja: Dej jí je. Celý dny budeš pracovat, mohla bych se nudit. Na druhý straně: lepší vrabec v hrsti než holub na střeše.

Varja: Dělá si z tebe blázny.

Nastasja: Ty by sis ho vzala?

Varja :Zbavte mě někdo té ženské.

Gaňa: Vypadni, Varjo.

Varja : Nikdy si tě nevezme, coura.

Gaňa: Vezme.

Varja : Nemáš správný buňky.

Gaňa: Na co?

Varja: Na ženský.

Aglája: Mám ti pomoci?

Nastasja: Utrhla ti kapsu.

15.obraz

Varja : Já mu to přiřiju.

Rogožin: Dej mi tři tisíce.

Gaňa: Nic mu nedávej. Nejsou jeho.

Nastasja: Co zase máš ,Parfene?

Rogožin: Něco mě napadlo, dej mi tři tisíce.

Aglája : Zapomněl, že je bohatej.

Nastasja: Co chceš dělat?

Rogožin: Neptej se a řekni mu, ať mi dá tři tisíce.

Nastasja: Tak jo. Pořád mi něco kupuje. Přitom nic nepotřebuju, všechno mám.

Aglája : Co sobol?

Nastasja: Jakej sobol?

Aglája : Čepice ze sobola.

Nastasja : Mám. Do čtrnácti jsem byla dítě a pak už se o mě starali muži.

Myškin : Pořád jste dítě, Nastasjo Filipovno.

Nastasja: To mi dlouho nikdo neřekl.

Aglája: Pořád vypadáte dobře.

Rogožin se vrací.

Rogožin: Sundej si kalhoty.

Gaňa : Co chce dělat?

Rogožin: Nereptej. Hod' sebou.

Gaňa se obrací na Varju.

Gaňa: Pistoli.

Varja: Teď je moje.

Nastasja: Radši ho poslechni.

Gaňa si sundává kalhoty. Má teplé prádlo.

Rogožin: Na kolena.

Gaňa si klekne.

Rogožin: Tohle je tvůj nápadník, Nast'o. Koupím si ho za tři tisíce. Poleze třeba blátem, jen aby je našel.

Nastasja : To ví každěj, Parfene, proč ho trápíš?

Varja : Já to prát nebudu.

Nastasja: Kde jsou?

Rogožin: Pod kamenem.

Gaňa: Budou moje?

Nastasja: Jo.

Gaňa odchází hledat peníze.

Rogožin: Tak dost.

Strčí hlavu na delší dobu do hrnce s vodou. Generál spí opodál.

Varja: To je čaj.

Rogožin se vrátí.

Rogožin: Nast' o. Nastěnko.

Rogožin Myškinovi.

Rogožin: Dívá se na mě.

Myškin: Kdo? Bůh?

Rogožin: Fotr.

Myškin: Řekl jsi, že je po smrti.

Rogožin: Nesnáším ho, ale potřebuju přijít k rozumu.

Myškin: Musím ti něco říct, Parfene. Nastasja Filipovna je mi moc sympatická. Nikdy se mi nic takového nestalo. Co budeme dělat?

Rogožin: Mám strach, že provedu nějakou hloupost.

Myškin: Chci se s tebou poradit.

Rogožin: Jdi ode mě dál.

Myškin: Probereme všechny možnosti.

Rogožin: Když jsem bezradnej, můžu udělat něco strašného. Jdi pryč.

Myškin: Dívej se na tatínka.

Rogožin se dívá na portrét .

Rogožin: V náprsní kapse.

Myškin sáhne do jeho náprsní kapsy a vytáhne odtud velký nůž.

Myškin: Schovejte to někam.

Aglája: To mluvíte se mnou?

Myškin:Ano.

Aglája:Tak se mnou nemluvte.Mám práci.

Myškin:Varjo?

Varja : Já tady žádný zbraně nechci.

Rogožin:Už je to dobrý.Vzpomněl jsem si.Vrať mi to.

Myškin:Na co sis vzpomenu?

Rogožin:Neptej se ,uvidíš.

Myškin:Jsi složitá povaha,Parfene,ale já ti věřím.

Rogožin:Skoro jsem tě zabil.

Myškin:Už o tom nebudeme mluvit.

Rogožin:Dostal bych dvacet let a ona by si vzala toho mizeru.To nemůžu dopustit. Jak se ti líbil tenhle výstup?

Myškin:Když je mi zle taky si vzpomenu na rodiče .

Vejde Gaňa.

Gaňa : Pod kterým kamenem?

Nastasja: Řekni mu to.

Rogožin:Takovej menší.

Gaňa : Menších je tam hodně.Díval jsem se pod velký.

Aglája:Proč by dával peníze pod velkéj,hned bys je našel.

Rogožin: Vypadá jako bochník.

Gaňa : Hodně kamenů vypadá jako bochník.

Nastasja: Jsou to jeho peníze,Parfene.

Rogožin: Musel bych jít s ním.

Nastasja: Tak jdi.

Gaňa : Má nůž.

Rogožin:Nic ti neudělám,ne stojíš mi za to.

Myškin:To je pravda,věřte mu trochu.Je to nešťastný člověk.

Gaňa : Vezme mi je.

Nastasja:Jestli mu je vezmeš,tak už se nevracej.

Rogožin : Jdi dva kroky přede mnou.

Rogožin a Gaňa odejdou.

16.obraz

Nastasja:Já se ti líbím?

Myškin:Sám se tomu divím.Je to záhada.

Nastasja:Když jsem byla malá,chtěla jsem,aby si pro mě přijel princ.

Myškin:Já jsem kníže.

Varja : Léčil se na hlavu

Myškin:V Petrohradě budu dědit po tetě.

Varja : Kolik?

Myškin: To není důležité.

Nastasja:Co bys se mnou dělal?

Myškin:Mohli bychom spolu žít a pracovat.

Nastasja: Už jsi někdy pracoval?

Myškin:Ještě ne.Ale mám hezké písmo,mohl bych něco opisovat.

Nastasja : A já?

Myškin: Určitě se něco najde.

Nastasja:Mohla bych být prادلena.

Myškin: Proč se tak podceňujete.Praní prádla je těžká práce.Zničila byste si ruce.Vy dokážete mnohem víc.Možná ani nevíte, čeho jste schopná.

Nastasja:Čeho?

Myškin:Umíte jednat s lidmi.Umíte prosadit svůj názor.Vezměte osud do svých rukou a hned vám bude líp.

Nastasja:Nikdy jsem to nedělala.

Myškin:Jistě.Nejdůležitější je začít.

Nastasja: Nasekám třísky.

Myškin:Neukvapujte se.

Nastasja:Aglája mi pomůže.

Aglája: Tady je sekera. Já se znám. Budu čekat na toho pravého třeba do smrti. A když se náhodou objeví nebude mě chtít. Nebo mě bude chtít, ale něco do toho přijde. Nakonec zůstanu s nějakým moulou nebo sama. Práce nepráce. Na tituly si nepotrpím. Hlavně, aby mě měl rád. A já jeho. Docela se mi zamlouvá Ippolit, jenže brzo umře.

Myškin: Vy se na mě zlobíte?

Aglaja : Ne.

Myškin: Jste hezčí, když jste veselá. Každá žena je hezčí, když se usmívá.

Nastasja: U mě to dělají zuby.

Aglaja: Máte je hezký.

Nastasja: Ty taky. Všimla jsem si. Ukaž?

Aglaja: Vy máte hezčí.

Nastasja: Nemám.

Aglaja : Ale jo.

Nastasja: Varja má nejhezčí.

Aglája: Zuby jsou jenom zuby.

17.obraz

Vejde Pticyň, je to policista.

Mluví k Varje.

Aglája : Jak je venku?

Pticyň: Bláto. Proč obracejí ty kameny?

Nastasja: Rogožin tam něco ztratil.

Varja: Tak už?

Pticyň: Nemůžu nic dělat. Mám papír od soudu.

Varja: Teď spí.

Pticyň: Žádnej spěch.

Varja: Chceš čaj?

Pticyň: Jo. Tak co? Už víš?

Varja: Ještě ne.

Pticyn: To nevadí. Počkám.

Varja: Je tu rušno.

Pticyn: Koukám. Do Petrohradu?

Myškin: Ano.

Pticyn: Nic nepojede. Na saně není sníh a ne vůz je moc bláta.

Varja: To je Pticyn.

18. obraz

Vejde Marfa.

Ippolit: Marfa je tu.

Marfa: Srdce je to hlavní. Ví to každé. Všechno ostatní je až potom. Ale rozum taky potřebuju. Třeba je hlavní rozum. Někdo je hloupej, a má srdce a někdo je chytřej a bez srdce. Já srdce mám, ale už to dělá přes dva tisíce. To je nějaký limit nebo co.

Varja: To jsou ceny.

Pticyn: Dva tisíce je limit.

Marfa: Chodí ke mně už tři roky. To se nasčítá. Na začátku měl. Když neměl, někde si půjčil. Po roce už mu nikdo nedal, protože nevracel. Jenže on si na to zvykl a pořád ho to ke mně táhlo.

Ptžicyn: To chápu.

Marfa: Jednou jsem ho založila, protože byl zoufalej. Nejdřív na nízké úrok. Nebudu ždímat takovýho člověka. Dušoval se, že mi to všechno vynahradí. Nosil drobný dárky, ale stejně nevracel. Tak to by nešlo. Někdy chtěl i zadarmo. Ale to si nemůžu dovolit. Když nemoh a nic nebylo, nebo, když usnul, tak jsem mu nic nepočítala. Nejsm sketa. Na jídle se šidím, ale bratr chce teplý. Bude tady pár týdnů, tak ať si to užije. Žádný špatný vztahy k němu nemám. Dokáže vyprávět celý noci. Spí?

Varja : Obědval. Tak spí.

Marfa : Taky bych spala.Proč obracejí ty kameny?

Pticyn: Rogožin něco ztratil. Jak je bratrovi?

Marfa : Kouká do zdi.Přemejšlí.To je ten idiot?

Myškin:Kdo vám řekl,že jsem idiot?

Marfa :Ippolit přišel nadšenej,že se s vámi seznámil.Ted' prej ví jistě,že se zastřelí.

Myškin:Špatně si to vyložil.

Marfa : Dej mu něco teplýho na sebe.Zdraví má jen jedno.

Pticyn:Půjdem.

Varja : Zastav se zase.Já ti řeknu.

Pticyn: Nechci chodit moc často.

Varja: Gaňa mi ted' dělá starosti,nemám na sebe čas.

Pticyn :Přijdu až bude klid. Řekneš mu?

Varja : Marfa to s ním umí.

Pticyn:Bude mu tam líp.

Varja:Odsedí si to a zas ho budu mít na krku.

Pticyn:On by mi tu nevadil.

Marfa budí Ivolgina.

Ivolgin Myškinovi.

Ivolgin:Chcete něco slyšet?

Myškin:Ano.

Ivolgin:Vylíčím vám svůj život. Kde vzít peníze?Odpověď zní:přines zlato nebo brilianty a dostaneš je.Ale to je právě to,co nemám. Dohřálo mě to.A co smaragdy?Dostanu peníze za smaragdy?Za smaragdy taky,odpověděl.Tak to je v pořádku.Nasadil jsem si klobouk a odešel jsem.Zůstal jako opařený.To je můj život.

Myškin:Tohle jste udělal?

Ivolgin:Bez váhání.

Myškin:Co k tomu dodat?

Ivolgin:Nic.

Myškin:Chcete k tomu ještě něco dodat?

Ivolgin:Vy byste mi asi nemohl půjčit.

Myškin otevírá peněženku.

Ivolgin:Máte tam ještě patnáct rublů.Něco si nechte.

Myškin:Kolik?

Ivolgin:Tak tři ruble by vám mohly stačit.

Myškin dává Ivolginovi dvanáct rublů.

Ivolgin:Myslíte,že jsem lump?

Myškin:Já vás soudit nebudu.To si proberte sám se sebou.

Ivolgin:Nevím,proč vás mají za idiota.

Myškin:Byl jsem dlouho pryč.

Pticyn odvádí Ivolgina.Varja přináší noviny.

19. obraz

Varja:Tady to je.

Myškin: Co?

Varja : O smaragdech. Jsou tejden starý.

Rogožin:Abych zase nezapomněl. Sto tisíc.

Nastasja: To je zbytečný.

Rogožin:Je to málo?

Gaňa: Jak zbytečný?

Rogožin:Matka mi to zašila do kabátu pro všechny případy.Ted' se to přece hodí.

Nastasja: Moc utrácíš, Parfene.

Rogožin:Tak co ted' s tím?

Varja:Zašiju to zpátky.

Rogožin:Nejsem jako fotr.Musel bych si plivnout do ksichtu,kdybych je vzal zpátky.

Rogožin dá peníze Gaňovi. Ten si je vezme a odejde.

Rogožin: A mazej. Když mám kocovinu říkám si: proč sis nevzal nějakou obyčejnou ženu a proč s ní nemáš pět dětí. Proč nemyslíš? Držel by ses doma, mlčel a každej by si tě vážil. Tuhle se mi zdálo, že jsem zapálil svůj vlastní dům. Než tyhle stavy, radši piju už od rána. Ale to taky není zdravý. Leze mi to na mozek. Vytočí mě každá maličkost a dělám kraviny. Jako teď. Sto tisíc v hajzlu.

Myškin: Moc vás miluje, Nastasjo Filipovno.

Rogožin: Hovno. Mám takovou povahu. Děláš mi to schválně, že?

Nastasja: Co?

Rogožin: Všechno.

Nastasja: A kdyby?

Rogožin: Nikdy mi neřekne, co mám udělat. Nikdy mě nevaruje. Jako bysme k sobě ani nepatřili.

Nastasja: Mám takovej kolorit.

Rogožin: Přinesu šampaňský.

Rogožin odejde.

Myškin: Miluje vás ,ale zůstat s ním nemůžete.

Nastasja: Proč?

Myškin: Protože já vás taky miluju, ale jinak.

Nastasja: Jak jinak?

Myškin: Neumím to vysvětlit, ale je v tom rozdíl.

Aglája: Stejně na vás vytáhne nůž.

Myškin: Já to Parfenovi vysvětlím. Pochopí to. Já si vás vážím, i když jste poběhlice ,Nastasjo Filipovno. Je mi vás líto a chtěl bych vás chránit. Ještě s vámi není amen.

Nastasja: Jak můžeš říct, že jsem poběhlice. Nic o mě nevíš.

Myškin: Měl bych s vámi těžký život, ale vy byste to se mnou taky neměla snadné. Byl by to zajímavý život.

Nastasja: Byla bych kněžna?

Myškin: Ano.

Nastasja: Jenže co Gaňa?Měla jsem si ho brát.

Myškin:Neberte si ho.

Nastasja:Bude smutnej.

Varja:Zase si dělá blázny.

Nastasja:Proč mě pořád provokuje?Proč mě nemá ráda?

Myškin:Gaňa si vás bere pro peníze.Má budoucnost,ale vy byste s ním byla nešťastná.

Nastasja: Slyšel jsi?

Gaňa: Měl jsem ho zastřelit.Takže nic?

Nastasja: Nic. Kdybys neměl blbou sestru,třeba bych si tě vzala.

Gaňa Varje

Gaňa : Zničila jsi mi život.

Varja : Ještě mi poděkuješ.

Rogožin se připravuje na odseknutí hrdla lahve nožem.

Rogožin:Tohle se ti bude líbit. Povede se mi to ve dvou ze tří případů.Záleží na skle a taky na tom jestli je lahev správně vychlazená.

Marfa: Chcete něco podržet?

Rogožin:To se nedělá.

Myškin Aglájě.

Myškin: Co se vlastně děje.Vysvětlíte mi to?

Aglája : Porad'te si sám.Byl jste ve Švýcarsku.

Myškin: Prosím vás o to. Jste jediná komu tady věřím.

Aglája : Otevře šampaňský nožem,co je na tom těžký pochopit?

Rogožin obratně usekne hrdlo láhve. Naleje sobě a Nastasje.Pijí.

Rogožin:Uklid'te to.

Myškin: Taková suma by se dala nějak prakticky využít. Ublížíje sama sobě a vůbec o tom neví.

Marfa:To je novej nábytek?

Varja: Ne. Jen natřenej.

Gaňa:Není mi dobře.

Varja:Nehraj to na mě nebo si vem prášek.

Marfa: Můžu si to zkusit?

Gaňa : Tři ruble.

Marfa: Půjčíte mi tři ruble?Nic nepojede,vrátím vám to. Jste hodnej.Chcete jít ke mně?

Myškin:Ne.

Marfa : Proč?Ippolita by to potěšilo.

Myškin:Vlastně ano.

20. obraz.

Po čase.Rogožin čte tlustou knihu.Aglaja a Varja u postele,ve které leží Gaňa.Pticyn sedí.

Varja: Pticyn si o mě může myslet hrozný věci.

Aglaja:Jaký třeba.

Varja: Že bych si ho vzala jen pro peníze.Protože tenhle nechce pracovat.

Pticyn: Já si nic nemyslím. Mám třicet pět rublů tejdně a za dva roku dostanu frčku.

Aglája:Co to má?

Varja: Doktor řek depresi.

Pticyn:Nic ho netěší.

Varja: Já mu stejně nevěřím.

Gaňa:Těžko se to vysvětluje.

Aglaja:Připadá mi jinej.Jakoby lepší.

Varja:Pohubnul a neřve.

Aglája:Když mu nevěříš,zkus špendlík.

Varja : To bych mohla.

Varja vytáhne špendlík a píchne Gaňu do ruky.Ten reaguje až po chvíli.

Gaňa: Bolí to.

Aglája: Kdyby byl zdравěj, cukal by se.

Varja: Ještě jednou?

Aglája: Netrap ho. Ty jsi prala!

Varja :Jo.

Pticyn: Abych šel.

Varja :Seš trpělivej.

Pticyn: Nemám žádný touhy. Lidi s touhama umírají na zkažený játra.

Rogožin: Ať jde pryč.

Pticyn: Mám zase přijít?

Varja: Jo. Přijď.

Pticyn odejde.

Varja se dívá Gaňovi do tváře.

Varja: Má nějak vlhký oči.

Aglája utírá Gaňovi oči kapesníkem.

Varja: Lituje se, neřád.

Aglája: Stará se o tebe jako matka.

Varja: Nprovokuj ho.

21. obraz

Nastasja: Pořád nejí?

Varja: Ne.

Nastasja: Ani čaj?

Varja: Nic.

Nastasja Sluší mu jako krávě sedlo.

Varja: Není na knihy zvyklej.

Myškin: Chci s tebou mluvit, Parfene. Nesnáším dramata.

Rogožin: Čtu si, co je na tom dramatického.

Myškin: Jsou to Dějiny Ruska.

Rogožin: Před týdnem řekla, že jsem hlupák, teď jí zase kniha vadí.

Nastasja: Bud' to, co seš. Nic lepšího udělat nemůžeš.

Rogožin: Má ráda tebe, ale vyrovnám se s tím.

Myškin: Jak se ti to daří?

Rogožin: Daří.

Myškin: Nemohli bychom si promluvit?

Rogožin: Není o čem.

Myškin: Chtěl bych, aby ses na mě nezlobil. Jsem rád, že jste se teď rozešli, ale jsem pořád tvůj přítel. A ty mě máš taky rád. Tím bychom mohli začít. Jinak to může dopadnout tragicky.

Rogožin: Jen to řekni, nic ti neudělám.

Myškin: Mohl bys třeba ztratit hlavu a vytáhnout na mě nůž.

Rogožin: Co to řekla?

Myškin: Kdy?

Rogožin: Po krávě se sedlem.

Myškin: Nevím.

Rogožin: Ale jo, víš to. Řekla, abych byl takovej jakej jsem.

Myškin: Chce abys byl milý. Jako dřív.

Rogožin: Kdy dřív?

Myškin: Když jsi byl dítě.

Rogožin: Ne. Má mě ráda, když jsem starej dobrej Rogožin.

Varja: Je tu nemocnej člověk.

Nastasja mluví na Gaňu.

Nastasja: Nechceš mi odpustit? Uleví se ti.

Aglája: S váma už to nemá nic společnýho. Má depresi.

Gaňa: Pomůžete mi někdo. Musím.

Gaňa vstává z postele. Rogožin vytáhl velký nůž. Čepel měl pečlivě zabalenou v nějaké látce. Teď ji odmotává.

Nastasja: Kam jde?

Varja : Dneska už jde podruhý.Mám z něj radost.

Varja odvádí Gaňu.

Myškin:Parfene,mysli na otce.

Rogožin:Na to už je pozdě.Nic proti tobě nemám,ale nedá se nic dělat.Jestli chceš ,můžeš se bránit.

Myškin: Život je zázrak.Měl bys ho ctít.Půjdeš na Sibiř a už ji nikdy neuvidíš.Nanejvýš v hrobě.

Rogožin jde s nožem k Myškinovi.

Aglája:Čti si,Rogožine.

Nastasja:Nebaví ho to.Koupila jsem mu hromadu knížek,ani je neotevřel.

Rogožin nasadil nůž na Myškinův krk.Ten omdlí.

Rogožin:Ještě chvílku a byl konec.

Aglája na něj chrstne vodu.Myškin se probere.

Rogožin:Mě se tak lehkou nezbavíš.

Nastasja:Na žádnéj osud nevěřím,Parfene.

Rogožin:Já taky ne.Ale neměla bys mě dráždit.

Nastasja: Jsem zamilovaná,je to tak těžký pochopit?

Rogožin: Já jsem taky zamilovanej. Je to tak těžký pochopit?

Aglája křísí Myškina.

Aglája:Co na tý couře máte?

Myškin:To se těžko vysvětluje.

Aglája: Hodil byste se víc ke mně než k ní.Já u sebe žádnou obludu s nožem nemám.

Myškin: Cítím se trapně.

Aglája : Proč?

Myškin:Nevěděl jsem,že ke mně něco cítíte.

Aglája:To je tím,že máte oči jen pro tu běhnu. Budu vám tykat,jo?

Myškin: Ano.

Aglája: Vidiš jak se mě bojí?

Nastasja:Řekni jí ,jestli jsem se někdy bála.

Rogožin:Nebála.

Aglája: Bojí se mě, protože jsem upřímná.

Zápasí,ale po chvíli jim docházejí síly.Vejde Ivolgin.

Ivolgin: Kde jste se toulal,Myškine?

Myškin:Sblížil jsem se s Nastasjou Filipovnu.

Ivolgin:Co dědictví?

Myškin: Něco mi přišlo poštou.Máte vydání?

Ivolgin:Chci koupit květiny.

Myškin dává Ivolginovi peníze.

Ivolgin:Kamélie.

Myškin přidá bankovku.

Ivolgin:Zvu vás na skleničku.

Rogožin:Četl jsem o římském papeži.Naštval se na jednoho císaře a ten císař pak tři dny klečel bos před jeho domem.Nejedl,nepil a nespal jen aby mu papež odpustil.Víš na co celou tu dobu myslel? Vymejšlel jak se pomstí.

Nastasja:Vyhrožuješ?

Rogožin: Ne.

Nastasja:Co bys udělal,kdybych tě nechala,Parfene.

Rogožin:To se nestane.

Nastasja:Zapomeň na nějaký císaře.Jen plácám,abys to neměl tak jednoduchý.

Rogožin:Stejně si na tebe dám pozor.

Nastasja:Ještě že je na světě šampaňský.

Nastasja odchází dolů,Rogožin ji následuje.Myškin s Ivolginem pijí u okénka.

Ivolgin:Váš otec byl k stáru podivín.

Myškin:Zemřel docela mladý.

Ivolgin:Přesně.Byl paličatý jako vy.

Myškin:Připadám vám paličatý?

Ivolgin:Můj názor není důležitý.

Vrací se Varja s Gaňou.

Varja: Chtěl by vejce.

Aglája jde vařit vejce.

Aglája: Kolik?

Gaňa : Dvě.

Aglája: Chceš taky?

Myškin: Jsou to vaše vejce.

Aglája: Já ti je nenutím.

Ivolgin: Mám samozřejmě dřevěnou nohu.

Myškin: Vůbec to není vidět.

Ivolgin: Je dokonalá. Ani moje nebožka to dlouho nevěděla.

Aglája: Ano nebo ne?

Myškin: Nejvýš jedno.

Ivolgin: Tu zdravou mi ustřelili. Odletěla a už jsem ji nikdy neviděl.

Myškin: Hledal jste pořádně?

Ivolgin: Jste ironický jako otec. Jako bych ho viděl.

Gaňa: Cítím se trochu líp.

Varja s Gaňou chodí. Varja Gaňu podpírá.

Ivolgin: Po dvou hodinách zápasu uznal, že ji mám dřevěnou.

Myškin: Rád bych se zeptal, odkud berete inspiraci.

Ivolgin: Chcete říct, že si vymýšlím?

Myškin: Vůbec ne.

Ivolgin: Můj život nemá žádný reálný cíl. Vřele vám to doporučuji. I když.

Myškin: Co?

Ivolgin: Musím jít.

Myškin: Kam?

Ivolgin: Za hlasem srdce.

Ivolgin odejde.

22.obraz

Gaňa mluví na Agláju.

Gaňa: Proč bych měl bejt lepší. Jsem pořád stejnej.

Aglája: Zdáš se mi jinej.

Gaňa : Lepší?

Varja: Je stejnej, jenom nemocnej.

Gaňa: Jsem stejnej. Kašlu i na práci.

Varja: A nemocnej?

Gaňa: Blbost.

Varja: Já to říkala.

Gaňa: Děláš mi vejce, ale jsi mi ukradená.

Varja: Psal jsi jí dopisy.

Gaňa: Měl jsem ji do zásoby, kdyby tamto nevyšlo.

Aglája: To ví každěj.

Varja: Já ne. Proč jsi mi nic neřekla?

Aglája servíruje Gaňovi a Myškinovi vejce. Oba loupají vejce.

Aglája: Jsi kamarádka. Proč bych ti měla říkat, co máš za bratra.

Gaňa: Aspoň je jasno.

Aglája: Je na mě alergickéj .

Gaňa: Řek jsem, že jsi mi lhostejná.

Aglája: To vyjde nastejno.

Gaňa : Je v tom rozdíl.

Aglája: Jako že jsem vzduch?

Gaňa : Tak nějak.

Myškin: Mrzí vás to?

Aglája: To je teď vedlejší.

Myškin: Proč jste na ni takový?

Aglája: Proč mi pořád vykáš? Něco jsem si spolu začali, nebo ne?

Myškin: Nestačil jsem si zvyknout.

Aglája: Taky v tom ještě nemám jasno. Třeba mě lovíš jen na oko.

Myškin: Jsem šťastný.

Aglája: Proč?

Myškin: Protože jsem s vámi. Můžu ti ještě chvíli vykat?

Varja: Takhle se to dělá ve Švýcarsku?

Myškin: Co?

Varja: Oblbování ženskejch.

Aglája: Co je na tykání špatnýho?

Gaňa: Máš teď tuhle nebo tamtu?

Myškin: Tuhle.

Aglája: Seš si jistej?

Myškin: Jsem.

Gaňa: Spolkni to vejce.

Myškin: Proč?

Gaňa: Jen tak

Myškin: Je velké.

Gaňa spolkně celé vejce.

Gaňa: Co tomu říkáš, idiote? Teď ty.

Myškin: Až budu o samotě taky to zkusím. Nějaké menší bych možná spolknul.

Varja: Máme samý velký.

Aglája: Nemá nic v hlavě, tak polyká vejce.

Varja: Skoro se kvůli tobě udusil.

Aglája: Nic na tom není.

Aglája spolkně druhé Gaňovo vejce. Zaskočí jí. Myškin jí tluče do zad. Aglája konečně pozře vejce.

23.obraz

Vejde Ippolit.

Myškin: Stydíš se za mě?

Aglája: Co je ti do vajec? Neponižuj se.

Myškin vytáhne kartičku papíru a cosi píše.

Aglája: Co si to píšeš?

Myškin: Chci si něco poznamenat.

Aglája: O vejcích nebo o mě?

Ippolit: Je hezkej den.

Ippolit vytáhne z kapsy Gaňovu pistoli, přiloží ji k hlavě. Zmáčkne spoušť. Ozve se cvaknutí. Ippolit se skácí k zemi.

Ippolit: Co se děje?

Gaňa: Nebyla nabitá.

Ippolit prohlíží zbraň.

Ippolit: Byla.

Gaňa: Cvakla naprázdno.

Gaňa si bere od Ippolita pistoli a prohlíží ji.

Gaňa : Je nabitá. Ale vůbec tam není kapsle.

Ippolit: Zapomněl jsem. Přísahám. Mám je tady.

Ippolit ukazuje deset kapslí.

Ippolit: Deset kusů. Bál jsem se ,aby mi nevystřelila v kapse. Věříte mi?

Varja: Chceš čaj?

Ippolit: Vy mi nevěříte. Chtěl jsem to udělat. Jak vás mám přesvědčit?

Aglája: Celej se klepeš. Vezmi si deku.

Ippolit: Nevšímejte si mě.

Gaňa: Takhle hlídáš?

Varja: Musel mi ji vzít, když jsem spala.

Gaňa: Proč se nezamykáš.

Varja: Pticyn řek, že přijde.

Gaňa: A proč nepřišel? Je policista , má chránit majetek.

Varja: Něco mu do toho přišlo.

Myškin: Skoro se zastřelil.

Gaňa: Chce bejt zajímavěj.

Aglája balí Ippolita do deky. Varja mu dělá čaj.

Ippolit: Dej mi ji a uvidíš.

Gaňa: Už ji nedám z ruky.

Aglája: Jakej to má smysl Ippolite? Proč si ten zbytek života neužiješ?

Ippolit: Píšu o tom v sešitu.

Aglája: Dělej si, co chceš. Přemlouvát tě nebudu.

Ippolit: Představoval jsem si, že tady ležím s prostřelenou hlavou. Vy čtete moje Vysvětlení a jste dojatý.

Myškin vytahuje Ippolitův sešit.

Myškin: Rád si to ještě jednou poslechnu.

Gaňa: Beze mě.

Gaňa dá hlavu pod polštář.

Ippolit: Radši ne. I když jsou tam i nové pasáže.

Myškin: Které.

Ippolit hledá v sešitu a pak jej odevzdá Aglájě.

Ippolit: Tady.

Aglája : Mám to číst?

Myškin: Jsou tam nové myšlenky.

Aglája čte.

Aglája: Je to hodokvas. Slavnost bez konce. Vidí vše v jasných barvách. Každou mušku, každého pavouka. Není mi dáno, abych se díval s ní. Nevadí. Stačí mi představa, že to bude číst, až tady nebudu. Pak ať se stane cokoliv. Hodí to do kamen. Dnes má velmi hezké domácí šaty. Sluší jí to, ale nikdy se to nedozví.

Ippolit: Zbytek znáte.

Myškin: Vy jste se chtěl zastřelit, Ippolite.

Ippolit: Aspoň jeden, co mi věří.

Myškin: Pořád o tom uvažujete?

Ippolit: Už by to nebylo ono. Jedině kdybych napsal něco nového. Ale na stejný téma. Jenže nic lepšího už asi nedám dohromady.

Myškin: Třeba překvapíte sám sebe.

Myškin listuje Ippolitovým sešitem

Myškin: Podívejte kolik je tu prázdných stránek.

Ippolit: Mám ještě jeden. Úplně prázdněj.

Aglája bere sešit.

Aglája: Napsal dost.

Ippolit: Ted' neusnu.

Myškin: Proč?

Ippolit: Jsem rozptýlenej.

Myškin: Přečte si to.

Ippolit: Celý?

Myškin: Od začátku.

Ippolit: Uvidíme.

Myškin: Umím několik druhů písma. Takhle se psalo ve třináctém století. Je to skoro nečitelné. Ale krásné.

Gaňa: Jak pro koho. Potřebuji vás, velmi vás potřebuji. Jsem šťastný.

Myškin: Není to snadné, ale vy čtete pěkně.

24.obraz

Vejde Marfa, má ve vlasech kamélii.

Marfa: Měli by mě ukazovat pod sklem a vybírat vstupný. Jsem jako rozpůlená. Jednoho nemůžu dostat z domu a druhýho tam neudržím.

To je asi tak všechno, co jsem chtěla říct. Můžu jít domů nebo tady zůstat. Váš otec prý jednou ukradl v opilosti pět set rublů.

Myškin: O tom nic nevím.

Marfa: Je to tak.

Myškin: Otec pil?

Marfa: Vůbec ne. Byl zoufalý. Když vystřízlivěl vrhl se do hořícího domu a zachránil odtud vaši budoucí matku.

Myškin: Matka o požáru nikdy nemluvila.

Marfa: Asi vás chtěla šetřit. Jste idealista?

Myškin: Snažím se myslet prostě.

Varja mluví k Aglájě.

Varja: Máš divnou povahu. Dokázala bys umřít hladu s nějakým studentíkem v podkroví.

Gaňa: Do dvanácti let vůbec nemluvil.

Myškin: To je pravda.

Marfa: Já mám ze slov hlavu jako rohovej barák. Někdy nevím co říkám já a co říká někdo jinej.

Myškin: Chod'te do přírody. Ve Švýcarsku jsem chodil do hor. Kouříte?

Myškin nabízí Marfě cigaretu.

Marfa: Když myslíte.

Myškin: Kouřil jsem i v prudkých stoupáních. Byl jsem šťastný. Jako teď.

Aglája: Dám si taky.

Myškin a Aglája spolu kouří do kamen.

Varja: Tak co?

Gaňa: Hovno.

25.obraz

Vejde Nastasja Filipovna a za ní Rogožin.

Nastasja: *Tak jedeme. Nashledanou.*

Myškin: Co je vám, Nastasjo Filipovno?

Nastasja: Záda nebo co.

Myškin: Jste moc křehká na život, který vedete. Musíte k lékaři.

Nastasja: Jako bych byla ochrnutá.

Myškin: Napravím vás. Viděl jsem, jak to dělají.

Myškin opatrně napravuje Nastasju, ale nedaří se mu to.

Marfa Rogožinovi.

Marfa: Máš čistý svědomí?

Rogožin: Žádný nemám.

Varja: Zbil ji?

Rogožin: Ani jsem se jí nedotknul.

Marfa: Měly bysme žít bez mužů. S nima vypadáme o deset let starší. S jedním by to šlo, ale když jsou dva nebo víc kopeme si hrob.

Aglája: V Americe už s tím začaly.

Varja: Pticyň se mě nedotkne a stejně mám modřiny.

Marfa: Od čeho?

Varja: Nevím. Ráno je prostě mám.

Marfa: To bude rodový.

Varja ukazuje modřiny.

Varja: Asi jo. Vypadám jako by mě někdo zmlátil.

Marfa: Já mám řídký vlasy. Taky je to rodový.

Myškin: Zkusíme masáž. Bude to příjemné.

Nastasja: Nic necítím.

Myškin: Máte citlivou kůži.

Myškin masíruje Nastasje Filipově záda.

Ippolit: Proč si nesesednete?

Rogožin: Jak se to dělá?

Rogožin se posadí.

Aglája zavře sešit. Chodí.

Ippolit: Četla jsi do konce?

Aglája: Jo.

Ippolit: Až k závěti?

Aglája: Ano.

Ippolit: Co kostra?

Aglája: Jaká kostra.

Marfa: Odkazuje ji akademii.

Aglája začne znovu číst.

Nastasja: Řekni jí to.

Rogožin: Líbí se jí, jak se oblíkáš. Seš mladá a hezká. Je unavená, má křeče a zničený záda. Ty se o sebe umíš postarat a dokážeš se obětovat pro jiný. Tak jako ty by to s kamnama neuměla.

Nastasja: Bude v dobřejch rukách. Kdybych byla muž, taky bych se do tebe zamilovala.

Aglája mluví k Myškinovi.

Aglája: Řekni jí, že bych s ní ráda mluvila.

Myškin: Promluvte si z očí do očí, jako dřív.

Aglája: Kdy dřív.

Myškin: Když jste byly malé.

Aglája: Co to má znamenat?

Nastasja: Jsem lazar. Vezmu si Rogožina.

Myškin: Zavře vás na zámek a vy uschnete.

Rogožin: Ty bys ji pouštěl ven?

Myškin: Potřebuje vzduch. Jako pták.

Aglája: Je bezelstnej a pomalu mu to zapaluje. Musela jsem ho dokopat k tomu, aby si všimnul, že mi není lhostejnej.

Myškin: Jsem zamilovaný, Nastasjo Filipovno.

Nastasja: Proč zrovna do ní?

Myškin: Vidíte sama. Nedá se to popsat. Jen cítit.

Nastasja: A co já?

Myškin: Vás mám taky rád, ale spíš proto, že mi připadáte nešťasná a zanesená špatnými návyky. Ale nebojte se, bude líp.

Nastasja: S Parfenem?

Rogožin: Nevezmeš si mě, ale vyjde to nastejno.

Aglája: Každěj si s ním může dělat co chce, ale já to nedělám, protože ho mám ráda.

Nastasja: Já taky nic nedělám.

Aglája: Ale jo.

Nastasja: Co?

Aglája: To přesně nevím, ale seš až moc chytrá, aby to bylo jen tak.

Nastasja: Jsem chytrá, a taky poctivá.

Aglája: Tak proč chvíli ten a pak zas druhěj? A pořád dokola?

Nastasja: To se stává. Nemůžu se rozhodnout.

Myškin: Co si o tom myslíte?

Gaňa: Že ses tady vůbec neměl objevit.

Myškin: Odjel bych. Jenže teď už je pozdě.

Gaňa : Není.

Aglája: Žárlí. Vadí mu, že jsi se mnou.

Varja: Ippolit je divnej

Marfa: Usnul.

Nastasja: Možná už se nikdy nenarovná, Myškine.

Myškin: Jste krásná i tak, Nastasjo Filipovno.

Nastasja: Seš do mě taky zamilovanej nebo ne?

Aglája: Není.

Myškin: Svým způsobem ano, ale jinak.

Nastasja: Míň? Ona se bojí, že víc.

Aglája: Řekni ,jestli víc nebo míň.

Nastasja: Zlobí se na mě, ale nemá proč. Já jsem vyřízená.

Aglája: Chce tě zase zpátky.

Nastasja: Co bych s ním dělala. Nech si ho. Ale pospěš si nebo řeknu, aby šel se mnou a on půjde.

Aglája Rogožinovi.

Aglája: Šel by za ní?

Rogožin: Já bych šel.

Aglája: Mezi váma je rozdíl.

Vejde Nastasja.

Myškin: Hned jsem zpátky. Vážně si chcete vzít Rogožina? Je to vaše rozhodnutí, ale může to být nebezpečné.

Myškin pomůže Nastasje do dveří.

Rogožin: Mrcha.

Aglája: Tak co? Já říkám pět šluků a je zpátky.

Marfa: Deset.

Varja: Zůstane tam.

Aglája: Při mý smůle je to možný.

Gaňa poslouchá s uchem na dveřích.

Gaňa: Jsou zticha.

Gaňa zapaluje svíčku.

Varja: Ty ho znáš víc. Je normální?

Aglája: Je.

Varja: Není. Klidně se s ní ožení a Rogožin ho zapíchne.

Marfa: Je to napínavý.

Vejde Pticyn

Pticyn: Tak co?

Varja: Vydrž chvíli.

Pticyn: Krásnej den.

Gaňa drží prst nad plamenem svíčky.

Gaňa: Počítej mi to.

Aglája počítá.

Aglája: Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest.....

Gaňa se zkroutí bolestí a pak strčí ruku do vody.

Aglája: Šest.

Pticyn: Dej si na to mastný.

Aglája: Je na mě naštvanej?

Varja: Vidíš, že není.

Gaňa strčí prst do sklenice se sádlem.

Vejde Myškin..

Myškin: Už je jí líp, věřili byste tomu?

Varja: Já jo.

Myškin: Napravoval jsem ji a nic jsem nepoznal.

Aglája: Co?

Myškin: Bojí se o život. Myslí si, že ji Rohožin zabije. Manželství by ji mohlo zachránit. Miluju tě a ona si mě chce vzít. Co budeme dělat?

Aglája: Ty to nevíš?

Myškin: Nerad bych někomu ublížil.

Aglája: Co jsem říkala.

Myškin: Vrať se brzy, musíme se poradit.

Aglája odejde do výčepu a zamkne za sebou.

Myškin: Co se stalo?

Varja: Mám mu to vysvětlit?

Marfa: To je zbytečný.. Celej život jenom četl a kouřil.

Myškin: Ona snad nepřijde.

Varja: Nechce se o tebe dělit.

Myškin: Jenže když se zamkla nic nevyřešíme.

Varja: Co bys chtěl řešit?

Myškin: Tuhle situaci.

Marfa: Nemůžeš si jednu vzít a druhou milovat.

Myškin: Svatba není důležitá. Ona si to přeje, ale vůbec na tom nezáleží. Aglája to pochopí.

Varja: Nepochopí. Je praštěná, ale jinak je to člověk jako každý.

Myškin: Před chvílí mě napadlo, že nemiluji ani jednu. Co si o tom myslíte? Jste ženy, vycítíte emoce na dálku. Četl jsem kdesi, že ženy jsou dvakrát až třikrát

citlivější než muži. Jsem zamilovaný? Osobně si myslím, že ano, ale zvenčí to může vypadat jinak. Jak se vám jevím? Nechte si to projít hlavou. Musím za ní, potom to probereme.

Myškin jde dolů za Nastasjou a Rogožinem.

Varja: Je pryč.

Vejde Aglája.

Gaňa podá lístek Pticynovi.

Gaňa: Pro ni.

Pticyn dá lístek Agláje. Ta si ho přečte.

Varja: Co píše?

Aglája: Stačí slovo a tři tečky

Marfa : Jaký tři tečky?

Varja : Ona ví ,jak je to dál.

Aglája : Přejde mi to moc rychlý.

Varja: On počká.

Aglája: Byla jsem na něj jako pes a najednou mám bejt milá.

Varja : On se neurazí. Máte spoustu času.

Gaňa ukazuje vejce.

Gaňa : Je to kouzelnickej trik.

Gaňa předvádí trik. Vypadá to ,že polknul vejce, ale šikovně ho schová do dlaně. Nic nepolknul.

Varja: Je to grázl, ale umí to.

Aglája: Aspoň je upřímněj.

Myškin: Naposled jsem měl záchvat před pěti lety. Slíbili, že se to nebude opakovat.

Rogožin: Já jsem tě nikdy za idiota nepovažoval.

Myškin: Co teď budeš dělat?

Rogožin: Lehnu si. Ulevilo se mi. Vytekly sotva dvě lžičky krve. Nejspíš vnitřní zranění.

Myškin:Někdy nevyteče ani kapka.Když se píchne rovnou do srdce a zbraň zůstane v ráně.Četl jsem o tom.

Pticyn: Tohle by nemělo bejt.

Myškin:Nemohl jsem tomu zabránit.Přišel jsem pozdě.

Pticyn:On se přiznává?

Myškin: Jo.

Pticyn: Tak půjdem.

Pticyn: Trochu se zdržím.

Varja: Počkám na tebe.

Pticyn: Jestli se ti chce spát, přijdu až zejtra.

Varja: Já počkám.

Marfa: Tohle je šťastnej člověk.Zaspal to.

Varja: Dej mu pod hlavu polštář,bude celej otláčenej.

Marfa: Může do postele?

Varja: Ale jo.

Marfa : Za deset?

Varja: Dnes to nech bejt.

Vejde Ivolgin

Ivolgin:Taková událost by se měla tesat do kamene.

Myškin: Jaká událost?

Ivolgin: Vetkla si kamelii do vlasů.Chcete něco vědět?

Myškin: Ano.

Ivolgin:Naučil mě to váš otec.

Myškin:Co?

Ivolgin:Jak působit na ženy.Vaše matka byla světice.

Myškin:Snad ji nepodváděl?

Ivolgin:Pravidelně.Máte jeho způsoby.

Myškin:Věřím,že bych uměl být věrný.

Ivolgin.To se nevylučuje.Jeho nejznámější milenkou byla manželka Napoleona.

Myškin:Josefína?

Ivolgin:Přesně.Napoleon se to dozvěděl těsně před bitvou o Moskvu.

Myškin:Udělal několik taktických chyb.

Ivolgin:Jistě.Byl psychicky na dně.

Myškin: A co Josefína.

Ivolgin: Plakala celou cestu do Paříže.

Myškin:A co moje matka?

Ivolgin:Položila by za vašeho otce život.

Myškin:To je zvláštní.

Ivolgin:Chcete říct,že lžu?

Myškin:Jen se ptám.

Ivolgin:Kutuzov ji uvěznil,aby měl váš otec volné ruce.

Myškin:Už si vzpomínám.Vyprávěla,že spala na slámě v jakési zatuchlé díře.

Ivolgin:Přesně.Porodila vás v hrozném zápachu.

Myškin:Něco si vybavuji,ale byl jsem příliš malý.

Ivolgin:Spláchneme to?

Myškin:Ovšem.

Ivolgin:Měla málo mléka,protože vězeňská strava za moc nestála.Napadlo mě jestli vám nejsem pro smích.

Myškin:Vůbec ne.Zajímám se o napoleonské období.

Konec

